05/01/2022

Τουρκία: Ο “Σουλτάνος” απειλεί με εμφύλιο πόλεμο

/ Επικαιρότητα

Σύσσωμη η αντιπολίτευση της Τουρκίας κατηγορεί τον Τούρκο Πρόεδρο, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, ότι υποκινεί εμφύλιο πόλεμο. Οι διαδηλώσεις και η πείνα εξαιτίας της κατάρρευσης της λίρας και του πληθωρισμού εξαπλώνονται, οδηγώντας τη χώρα σε ανθρωπιστική κρίση. Αναλυτές υποστηρίζουν ότι το πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί μπορεί να είναι ανεπανόρθωτο, ενώ η χαώδης κατάσταση θα δώσει στον Ερντογάν την ευκαιρία να κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης, ώστε να παραμείνει στην εξουσία παρά την αυξανόμενη αντιδημοτικότητά του.

Της Σβετλάνα Λεβίτσκι

Ο Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου, επικεφαλής του μεγαλύτερου κόμματος της τουρκικής αντιπολίτευσης, του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος (CHP), κατηγόρησε τον Ερντογάν ότι υποκινεί εμφύλιο πόλεμο, μερικές ώρες αφού ο πρόεδρος απείλησε να καταστείλει οποιεσδήποτε ενδεχόμενες διαμαρτυρίες κατά της κυβέρνησής του.

«Άρχισες κυριολεκτικά να φωνάζεις συνθήματα εμφυλίου πολέμου», έγραψε ο Κιλιτσντάρογλου σήμερα το πρωί στο Twitter. «Αυτό το έθνος δεν θα το δεχθεί. Δεν θα χυθεί αίμα στους δρόμους, ώστε να μπορείτε εσύ και οι δικοί σου να ζείτε σε παλάτια», πρόσθεσε.

> Ey Saraydaki Şahıs, oy oranlarını gördükçe dilinin söylediğini kulakların duymaz oldu. Bugün resmen iç savaş naraları atmaya başladın. Bu millet bunları yemez! Bu millet sen ve sülalen saraylarda yaşayasınız diye sokaklarda kan dökmeyecek.
>
> — Kemal Kılıçdaroğlu (@kilicdarogluk) January 4, 2022

Ο Ερντογάν είχε απειλήσει χθες, Τρίτη 4 Ιανουαρίου, να δώσει ένα μάθημα στους αντιπάλους του και «να τους κυνηγήσει όπου κι αν πάνε» σε περίπτωση που γίνουν διαδηλώσεις, κάνοντας αναφορά στις συγκρούσεις που είχαν σημειωθεί στη διάρκεια της αποτυχημένης απόπειρας πραξικοπήματος του 2016. «**Όπως ακριβώς αυτό το έθνος έδωσε ένα μάθημα σ' αυτούς που ξεχύνονταν στους δρόμους στις 15 Ιουλίου, έτσι κι εσείς θα πάρετε ακριβώς το ίδιο μάθημα», δήλωσε ο Ερντογάν μιλώντας στην τηλεόραση.**

Εν μέσω της κρίσης της ισοτιμίας της τουρκικής λίρας και υψηλού πληθωρισμού, το CHP και άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης ζητούν πρόωρες εκλογές. Ωστόσο, το ισλαμικών καταβολών συντηρητικό κόμμα του Ερντογάν και οι υπερεθνικιστές σύμμαχοί του επιμένουν ότι οι εκλογές θα πραγματοποιηθούν όπως είναι προγραμματισμένο, το 2023.

Είναι αξιοσημείωτο ότι πρόωρες εκλογές μπορούν να προκηρυχθούν είτε από τον πρόεδρο είτε με την ψήφο των τριών πέμπτων του κοινοβουλίου.

Washington Post για την "αυθαίρετη και ιδιότροπη διακυβέρνηση" του Ερντογάν

Οι οικονομικές ιδέες του Τούρκου Προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν προκαλούν καταστροφή και επιβεβαιώνουν τους χειρότερους φόβους για την ανάδειξη της

κυριαρχίας ενός ανθρώπου, έγραψε αυτή την εβδομάδα η Washington Post.

Οι ενέργειες του Ερντογάν μειώνουν τον πλούτο του έθνους, πυροδοτούν την κατάρρευση της τουρκικής λίρας και τον αυξανόμενο πληθωρισμό. **Ο ίδιος έχει καταφέρει να ξεφύγει από τις συνέπειες της οικονομικής πολιτικής του εξαιτίας της «αυθαίρετης και ιδιότροπης διακυβέρνησής του»**, ανέφερε η Washington Post.

«Σε μια υγιή δημοκρατία, ένας αχαλίνωτος ηγέτης που ευθύνεται για μια τέτοια καταστροφή θα ερχόταν αντιμέτωπος με τους θεσμούς της χώρας – το πιο ουσιαστικό είναι η ελεύθερη έκφραση αληθινών πληροφοριών και του αντιπολιτευτικού λόγου», ανέφερε η εφημερίδα.

«Η ζημιά στην Τουρκία θα μπορούσε σύντομα να αποδειχθεί ανεπανόρθωτη», ανέφερε η Washington Post. «Εκτός κι αν η αντισταθμιστική πίεση –τόσο από το εσωτερικό όσο και από το εξωτερικό– μπορεί να πείσει τον κ. Ερντογάν να αλλάξει πορεία, τότε μόνο η χώρα του μπορεί να οδηγηθεί σε μη αναστρέψιμη πολιτική και οικονομική ζημιά», κατέληξε η εφημερίδα.

> Lead editorial on Turkey in today's print @washingtonpost, on Erdoğan's "arbitrary and capricious rule": "His country could be headed for irreversible political and economic damage."https://t.co/uD14SeXm3q pic.twitter.com/ZVqqZicB4i
>
> — Vanessa H. Larson (@vanessahlarson) January 4, 2022

Οι θρησκευτικές ρίζες της νομισματικής κρίσης της Τουρκίας

Καθώς η οικονομία της Τουρκίας οδεύει προς τα κάτω λόγω της κατάρρευσης του νομίσματός της, η λίρα, οι επενδυτές και οι οικονομολόγοι αναρωτιούνται γιατί ο Πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν συνέχισε την εκκεντρική οικονομική πολιτική που προκάλεσε αυτήν την κρίση. Έχει ξεκαθαρίσει ότι το κίνητρό του είναι πρωτίστως θρησκευτικό.

Όπως αναφέρει η Wall Street Journal, ο Ερντογάν κυριάρχησε στην τουρκική πολιτική για σχεδόν 20 χρόνια με διάφορους ρόλους—αρχηγός του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης, πρωθυπουργός και πρόεδρος. Δύο αξιοσημείωτα χαρακτηριστικά σημάδεψαν το πρώτο μισό της διακυβέρνησής του: συνεχής ανησυχία ότι η ένθερμη κοσμική στρατιωτική ηγεσία θα έκανε πραξικόπημα, και η εξαιρετική οικονομική ανάπτυξη.

Όλα άλλαξαν τον Ιούλιο του 2011, όταν ο Ερντογάν ανάγκασε τον στρατιωτικό αρχηγό του επιτελείου να παραιτηθεί, μαζί με τους αρχηγούς του στρατού, του ναυτικού και της αεροπορίας, δίνοντάς του τον έλεγχο των ενόπλων δυνάμεων. Χωρίς περαιτέρω φόβο για πραξικόπημα, τελικά μπόρεσε να ακολουθήσει πλήρως την ισλαμιστική ιδεολογία που είχαν μετριάσει οι κοσμικοί αξιωματικοί.

Ο Τούρκος Πρόεδρος υποστήριξε τους συναδέλφους του ισλαμιστές στη Συρία και την Αίγυπτο το 2011, προκάλεσε εντάσεις με το Ισραήλ και τη Δύση και φλέρταρε με την εγκατάλειψη του Οργανισμού του Βορειοατλαντικού Συμφώνου προς όφελος του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης που κυριαρχείται από Ρωσία και Κίνα το 2012. Στο εσωτερικό, η τουρκική η κυβέρνηση αύξησε τους φόρους στο αλκοόλ και περιόρισε τις πωλήσεις και τις διαφημίσεις, και τα θρησκευτικά σχολεία απέκτησαν καλύτερη χρηματοδότηση.

Όταν ο Ερντογάν ανέλαβε τον πλήρη έλεγχο της κεντρικής τράπεζας της Τουρκίας το 2018, απαίτησε, σε αντίθεση με την πρακτική όλων των άλλων κεντρικών τραπεζών, να καταπολεμήσει τον υψηλό πληθωρισμό μειώνοντας τα επιτόκια. Στην αρχή προσπάθησε να κρύψει τα κίνητρά του. Κατά τη διάρκεια μιας νομισματικής κρίσης του 2018, ο σύμβουλος του κ. Ερντογάν, Τζεμίλ Ερτέμ, έκανε παραπομπή στο «φάντασμα» του σπουδαίου οικονομολόγου του Γέιλ, τον Ίρβινγκ Φίσερ (1867-1947) για να δικαιολογήσει την πολιτική χαμηλού επιτοκίου. Ο κ. Ερτέμ υποστήριξε μάλιστα ότι οι απόψεις του κ. Ερντογάν «είναι αντικείμενο σύγχρονης επιστημονικής οικονομικής θεωρίας σήμερα».

Στις 19 Δεκεμβρίου, ο κ. Ερντογάν εξήγησε ότι η οικονομική πολιτική του σχετίζεται, σχετικά με την δική του ερμηνεία του Κορανίου, στο ότι απαγορεύεται η πληρωμή τόκων σε χρήματα: «Με κατηγορούν ότι συνεχίζουμε να μειώνουμε το επιτόκιο. Μην περιμένετε τίποτα άλλο από εμένα. Ως μουσουλμάνος, θα συνεχίσω να κάνω ό,τι μας λέει η θρησκεία μας. Αυτή είναι η εντολή».”
Αυτή η δήλωση του προκάλεσε αμέσως πτώση της λίρας κατά 12%.

Πρόωρες εκλογές στην Τουρκία «βλέπουν» οι αναλυτές

Ο Πρόεδρος της Τουρκίας ουσιαστικά άνοιξε την πόρτα για πρόωρες εκλογές, αναφέρουν πολιτικοί αναλυτές στο Reuters, μετά από δύο μεγάλες πρόσφατες ανακοινώσεις – μια αύξηση 50% στον κατώτατο μισθό και ένα σύστημα προστασίας των καταθέσεων λόγω της συναλλαγματικής κατάρρευσης.

Οι ανακοινώσεις έγιναν μέσα σε πέντε ημέρες η μία από την άλλη, καθώς η κρίση

συναλλάγματος έφτασε στο αποκορύφωμά της στις 20 Δεκεμβρίου, όταν η λίρα έπεσε στο ιστορικό χαμηλό των 18,4 ανά δολάριο, ταράζοντας βαθιά την οικονομία και τα νοικοκυριά.

Ο Erdogan και ανώτεροι αξιωματούχοι του κυβερνώντος Κόμματος ΑΚΡ (AKP) έχουν επανειλημμένα απορρίψει την ιδέα να διεξαχθούν προεδρικές και κοινοβουλευτικές εκλογές πριν από το προγραμματισμένο στα μέσα του 2023.

Ως προς την αύξηση του κατώτατου μισθού εν μέσω πληθωρισμού, οι αναλυτές είπαν ότι οι ανακοινώσεις του απηχούν προεκλογικά παιγνίδια του παρελθόντος για να αποδείξουν τα ηγετικά του διαπιστευτήρια.

«Οι αποφάσεις έδωσαν... την εντύπωση ότι το ΑΚ Κόμμα και ο Ερντογάν είναι εξαιρετικοί διαχειριστές της οικονομίας», δήλωσε ο Mehmet Ali Kulat, πρόεδρος της MAK Consulting, και πρόσθεσε: «Για τον Ερντογάν, μια ιστορία επιτυχίας «της τελευταίας στιγμής» εμφανίζεται πριν από κάθε εκλογές».

«Βλέπουμε ότι αυτή η διαδικασία θα παρουσιαστεί ως ένας πολιτικός ηγέτης που κέρδισε το δολάριο και διέκοψε το παιχνίδι των ξένων δυνάμεων», είπε χαρακτηριστικά.

Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα του μηνύματος θα εξαρτηθεί από την κατεύθυνση της λίρας και του πληθωρισμού, και τον αντίκτυπό τους στους Τούρκους που έχουν δει την αγοραστική τους δύναμη να μειώνεται.